

Autochtonen kunnen veel leren van allochtonen

In Nederland wonen we met ruim zestien miljoen mensen. Een aanzienlijk deel daarvan heeft zijn of haar roots elders liggen, in Turkije, Marokko, Suriname. Maar denk ook aan landen binnen de Europese Unie of aan Amerika. Jarenlang werd de multiculturele samenleving gezien als de kracht van ons land, als iets om trots op te zijn. De afgelopen jaren is die beeldvorming fors bijgedraaid. Steeds meer werd de aandacht verschoven naar de knelpunten die de aanwezigheid van mensen met een andere culturele achtergrond oplevert. Het debat verhardt. Maar tegelijkertijd valt niet te ontkennen dat beide zaken waar zijn: ik vind de multiculturele samenleving mooi en waardevol, maar zie ook dat op een aantal knelpunten te lang een taboe heeft gerust.

De laatste jaren ben ik me steeds meer bezig gaan houden met dementiebeleid. Hoe spelen we als samenleving in op het feit dat het aantal mensen met dementie zich de komende twintig jaar gaat verdubbelen, terwijl de beroepsbevolking in dezelfde periode fors afneemt? In elke straat wonen straks meerdere mensen met dementie. Voor autochtone Nederlanders levert dat grote knelpunten op. Mede door de vergaande individu-

alisering vinden we het nu al lastig om burens en andere mensen in onze naaste omgeving een rol te geven in de zorg, opvang en begeleiding van onze dementerende medemens. Het gevolg is dat zo'n dertig procent van alle mensen met dementie in een zorginstelling woont en veel van de thuiswonende mensen met dementie en hun partners dagelijks worstelen met eenzaamheid. In enkele ons omliggende landen is het percentage thuiswonende mensen met dementie groter dan hier.

Als we kijken naar inwoners van Nederland met roots elders, dan treffen we in de Nederlandse verpleeg- en verzorgingshuizen verhoudingsgewijs weinig allochtonen aan. Dit is deels verklaarbaar door hun lagere levensverwachting, het feit dat de eerste generaties nu pas qua leeftijd tot de risicogroepen voor dementie gaan behoren en de slechte acceptatie van psychische ziektes onder met name mensen uit de landen rond de Middellandse Zee. Deze zaken vormen deels een verklaring voor het relatief lage aantal allochtonen in verpleeg- en verzorgingshuizen. Een andere verklaring is de grotere samenhang van de lokale gemeenschappen onder deze groep allochtonen. Als iemand ziek wordt, zijn het vooral

familieleden en burens die hand- en spandiensten verrichten, die zorgen voor opvang en gezelligheid. Alleen in uiterste situaties komt wonen in een zorginstelling in beeld. Volgens mij kunnen wij als autochtone Nederlanders nog heel wat van deze houding van onze allochtone medeburgers leren, ook als het gaat om de betaalbaarheid en beschikbaarheid van de zorg in de toekomst.

Ondanks de sterke aanrang om zorgknelpunten in hun eigen sociale netwerk op te lossen, melden de eerste Turken en Marokkanen zich nu bij zorginstellingen en ontstaan zelfs zorginstellingen voor deze groepen. Ook zijn er nieuwe initiatieven rond voorlichting en lotgenotencontact, zoals de Alzheimertheehuizen. In diverse gemeenteraden is daar al over gedebatteerd: is aparte zorg in plaats van geïntegreerde zorg wel wenselijk? Ik vind die vraag populistisch. Natuurlijk is een aparte aanpak op zijn plaats, al is het maar vanwege de andere waarden en normen en vanwege het feit dat betrokkenen door de dementie terugvallen op hun oorspronkelijke taal. Daar kunnen ze niks aan doen. Dat is trouwens ook de reden waarom in Australië en Canada Nederlandse verpleeghuizen bestaan. Soms kan je ook te principieel zijn.

Is aparte zorg wel wenselijk? Ik vind die vraag populistisch.